

concerto
BUDAPEST

© Marco Borggreve

CLARA-JUMI KANG
ÉS A CONCERTO BUDAPEST

2018. DECEMBER 16. 19.30

MŰPA
BARTÓK BÉLA NEMZETI
HANGVERSENYTEREM

MOZART

Három német tánc, K 605

MENDELSSOHN

e-moll hegedűverseny, op. 64

1. *Allegro molto appassionato*
2. *Andante*
3. *Allegro molto vivace*

– szünet –

MAHLER

IX. szimfónia

1. *Andante*
2. *Tempo eines gemächlichen Ländlers.
Etwas täppisch und sehr derb*
3. *Rondo – Burleske – Allegro assai*
4. *Adagio*

Közreműködik:

Clara-Jumi Kang hegedű

Concerto Budapest

Vezényel:

Keller András

CLARA-JUMI KANG

A dél-koreai származású, mannhemi születésű hegedűművésznő szerencsésen egyesíti magában a távol-keleti hangszeres virtuózok perfekt technikai felkészültségét és korai érettségét, valamint a német muzsikuskok tradíciósmeretét, a klasszicizmus és a romantika világában való jártasságát. Kang még csak hatéves volt, amikor a *Die Zeit* már hosszabb cikkben méltatta rendkívüli tehetségét, kilencévesen már lemeze jelent meg, s természetesen utóbb a rangos versenygyőzelmek sem maradtak el. Az „ex Strauss” nevű Stradivarin játszó hegedűs a legutóbbi években olyan muzsikuskok partnere volt, mint Valery Gergiev, Gidon Kremer, Myung-Whun Chung vagy Jurij Tyemirkanov.

KELLER ANDRÁS és a CONCERTO BUDAPEST

A Concerto Budapest Magyarország egyik vezető nagyzenekara, történelmi múlttal és a fiatal zenészek dinamizmusával. Nagyívű műsorszerkesztésével elkötelezetten képviseli a progresszív és sokszínű, egyedülálló repertoárt, mely a közkedvelt mesterművektől a legújabb, XXI. századi kortárs darabokig terjed. Vendégei olyan világhírű művészek, mint Gidon Kremer, Jevgenyij Koroljov, Boris Berezovsky, Isabelle Faust, Steven Isserlis vagy Sir James Galway. Művészeti igazgatója 2007 óta a több mint 70 nemzetközi díjjal kitüntetett, Liszt-díjas, érdemes művész, Keller András, a Keller Quartet alapítója. A világszerte elismert hegedűművész, karmester, a prominens, londoni Guildhall School of Music and Drama kiemelt hegedűprofesszora.

Wolfgang Amadeus MOZART Három német tánc, K 605

„Wolfgang Mozart úr tekintélyes fizetség mellett Őfelsége, a Császár tényleges szolgálatába lépett. A kinevezés hallatán kétségkívül a legnagyobb megelégedés tölti el a zeneművészet minden barátját, mert ezt a rendkívüli művészt igen hosszú időn át félreismerték, és nem értékelték érdemei szerint.” Az 1787 legvégén megszülető császári kinevezés értelmében Mozart „udvari zeneszerző” lett, a megállapított éves jövedelme – mely hivatali elődje, Gluck fizetésének (2000 forint) a felét sem érte el (800 forint) – megélhetést ugyan nem biztosított, ugyanakkor a cím használatáért mindössze táncokat kellett komponálnia a Redoutensaalban rendezett bálók számára. Ezt a feladatát Mozart pompás táncsorozatokkal teljesítette (menüettek, kontratáncok, allemandok), az eredeti invenció és a zenei anyag kidolgozottsága pedig nem utal arra, hogy félvállról vette volna ezt a fajta munkát. Többen is valószínűnek tartják, hogy az udvari megbízás háttérében az attól való félelem állt, hogy Mozart jobb karrierlehetőségek reményében elhagyja Bécs városát. Erre utal például egy feljegyzés, amely Mozart halála után egy évvel keletkezett, mely szerint a „néhai zeneszerzőt, Mozartot azzal a szándékkal vették szolgálatba, hogy ez a rendkívüli géniusz ne kényszerüljön megélhetési célból külhonba távozni.” A *Három német tánc* (K 605) a zeneszerző életének utolsó évében, 1791 elején keletkezett. Igazi „ötösremek” valamennyi, olyan technikai megoldások (imitációk, kánonok, tükörfordítások) egész sorát villantja fel bennük Mozart, melyeket kisebb kaliberű kollégái biztosan nem használtak volna báli zenék megírásakor. A harmadik, C-dúr darab triója különösen népszerű lett, a postakürtök és a csengők hangja egy téli szánkózás (Die Schlittenfahrt) hangulatát idézi fel. A három tánc alkotta szvitet Mozart egy nagyszabású kódával zárta le.

Felix MENDELSSOHN-BARTHOLDY e-moll hegedűverseny, op. 64

Mendelssohn egyik levelében már 1838 nyarán említést tett egy tervezett, e-moll hangnemű hegedűversenyről, melyet a lipcsei Gewandhaus zenekar koncertmesterének, Ferdinand Davidnak szánt. A kompozíció végül „csak” 1844 végére készült el, a fennmaradt dokumentumok alapján pedig nem világos, hogy a zeneszerző apránként haladva írta a művet, vagy egész egyszerűen éveken át pihenni hagyta tervét. Ekkor viszont felgyorsultak az események, az 1844-es kézirat, majd az 1845 márciusában közönség elé kerülő változat számos ponton eltér egymástól: világos, hogy Ferdinand

David olyan módosításokat kért Mendelssohntól, mely a szólóhegedű számára markánsabb jelenléteket biztosított. A hangszerelés több helyen is változott, a zenei anyag azonban lényegét tekintve változatlan maradt.

A kompozíció egy sor új elemmel gazdagította a hegedűverseny műfaját, több olyan megoldásra is felfigyelhetünk, melyek a későbbiekben a műfaja jellegzetességeivé váltak. Nem mindennapi az első tétel kezdete, a szólista azonnali belépésére talán Beethoven zongoraversenyei, illetve Mendelssohn saját, 1830-30-ban írt *I. zongoraversenye* (g-moll) kínálta a mintát. A zeneszerző rendkívül szellemes módon alakította ki a tételek összefűzését is, a lassú tétel előtt a fagott kitartott hangja (H) lép fel az új hangnembe (C-dúr), a finálét pedig egy, tematikájában az első tételre visszautaló hegedűszóló vezeti be, és igen eredeti az is, ahogy a szóló-cadenzák beépülnek a zenekari szövetbe.

Gustav MAHLER IX. szimfónia

A *IX. szimfónia* Mahler utolsó befejezett szimfóniája, 1909-ben készült, bemutatójára a szerző halála után, 1912-ben került sor. A kompozíció tételrendje Csajkovszkij e műfajban írt utolsó darabjáét, a *VI. („Patetikus”) szimfóniáét* idézi. Egy epikus-émlékező és egy panaszos hangvétellű lassú tétel fog közre két gyorsat: a ländler- és keringőtémákból építkező scherzót (II.) és a főként indulóanyagokat használó rondót (III.). A *IX. szimfónia* tételeinek nem egyszerűen a karaktere tér el egymástól, hanem mindegyik szinte önálló stilisztikai világot képvisel. Ám az egész mű mögött egy nagyon is kompakt motivikus és harmóniai mag áll, amely szorosra fűzi az egyes tételek és formarészek kapcsolatait. Így mind a négy tételben kiemelt szerepet kap egy kéthangos, lefelé hajló motívum, mely a *IX. szimfónia* előtt született *Dal a Földről* utolsó tételében (*A búcsú*) az „ewig...ewig...” – azaz „örökké...örökké...” szavakra esett.

Alban Berg így jellemezte Mahler utolsó szimfóniáját 1910-ben: „A *IX. szimfónia* első tétele a legcsodálatosabb, amit Mahler írt. Benne újra és utoljára a Föld felé fordul, de már nem harci tettekkel, élvezni akar, amíg a föld még felkínál neki valamit kincseiből, és egyre mélyebben szippantani a földi tiszta levegőből, hogy szíve, a legcsodálatosabb szív, mely valaha emberek közt dobogott, kitérüljön, egyre jobban kitérüljön, mielőtt dobogásának végleg meg kell szűnnie.”

Arnold Schönberg szerint „a kilencedikben a zene már nem Mahler szubjektív hangja. Majdnem úgy tűnik, mintha a műnek még egy rejtőző szerzője lenne, aki Mahlert csak szócsőnek használja. Ennek a szimfóniának nincsen már én-hangja. Úgyszólván objektíven, majdnem szenvedélymentesen beszél a szépségről, melyet csak az fedez fel, aki le tud mondani az animális melegeiről és a szellem hideg birodalmában érzi csak jól magát.”

Szöveg: Molnár Szabolcs

01.04.

2019. január 4. 19.30 / Zeneakadémia

ÚJ KEZDET / HUNGARIAN QUARTET

BEETHOVEN / BARTÓK / SCHUBERT

Keller András / Pilz János / Homoki Gábor / Fenyő László

Közreműködik: Perényi Miklós

01.12.

2019. január 12. és 13. 19.30 / Zeneakadémia

STEVEN ISSERLIS / KELLER ANDRÁS

MESSIAEN / SAINT-SAËNS / SCHUMANN / BRUCKNER

01.13.

01.26.

2019. január 26. 19.30 / MÜPA

BOGÁNYI GERGELY / ARVID ENGEGÅRD

THOMAS ADÈS / RACHMANINOV / BEETHOVEN

01.31.

2019. január 31. 19.30 / BMC

LIGETI ENSEMBLE / SCHÖNBERG-EST

Csalog Gábor / Csordás Klára / Keller András

CLARA-JUMI KANG AND THE CONCERTO BUDAPEST

MOZART Three German Dances, K. 605

MENDELSSOHN Violin Concerto in E minor, Op. 64
– *interval* –

MAHLER Symphony No. 9

Featuring: **Clara-Jumi Kang** violin

Concerto Budapest Symphony Orchestra

Conductor: **András Keller**

“Now I’m over the danger.” This was the sigh of relief of Gustav Mahler, feeling superstitiously the infamous deadly foreshadowing of symphonies ranked ninth, on completion of his own *Symphony No. 9*, which, however, he only survived for barely more than one year. Musicologist Antal Molnár reckoned the grandiose and secretive composition whispers to the listener as a final message: Man, be good! However, according to Alban Berg, Mahler’s final completed symphony is the compositional expression of extreme love towards nature, the world, which is why it harmonizes perfectly with the other major work of the concert, Mendelssohn’s E minor concerto for violin, which since its world premiere in 1845 has enjoyed a long run of popularity and attracted performers and audiences for its emanation of *joie de vivre*. András Keller has invited the young German violinist of South Korean descent Clara-Jumi Kang, who has several competition triumphs to her name, to take the solo part in the concert.

www.concertobudapest.hu

